

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2025 07 14
COM(2025) 402 final

2025/0217 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Europos Tarybos Ministrų komitete, dėl Kazachstano prisijungimo prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo termino pratęsimo, dėl klausimų, susijusių su teisminių bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negrąžinimo principu

AIŠKINAMASIS MEMORANDUMAS

1. PASIŪLYMO DALYKAS

Šis pasiūlymas teikiamas dėl sprendimo, kuriuo nustatoma pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2025 m. rugsėjo mėn. vykstančiame Europos Tarybos Ministrų Komiteto posėdyje, dėl numatomo sprendimo, kuriuo Kazachstanui dvejiems metams pratęsiamas prisijungimo prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Stambulo konvencija arba Konvencija) terminas, priėmimo.

1.1. Stambulo konvencija

Stambulo konvencija nustatomos išsamios ir suderintos taisyklės, skirtos smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijai ir kovai su juo Europoje bei už jos ribų. Konvencija įsigaliojo 2014 m. rugpjūčio 1 d.

ES Konvenciją pasirašė 2017 m. birželio mėn., prisijungimo procedūrą užbaigė 2023 m. birželio 28 d. ir ES Konvencija įsigaliojo 2023 m. spalio 1 d. ES prisijungė prie Konvencijos dėl klausimų, kurie priklauso jos išimtinai kompetencijai, t. y. dėl klausimų, susijusių su Sąjungos institucijomis bei viešuoju administravimu¹, ir dėl klausimų, susijusių su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu bei negražinimo principu². Dėl pastarųjų klausimų Sąjungos įgaliojimų vykdymas nėra privalomas Airijai ir Danijai³. Šiuo metu yra 39 Konvencijos šalys, įskaitant ES ir 22 ES valstybes nares⁴;

1.2. Europos Tarybos Ministrų Komitetas

Ministrų Komitetas (toliau – MK) yra Europos Tarybos (toliau – ET) sprendimų priėmimo organas. MK sudaro 46 ET valstybių narių užsienio reikalų ministrai, o jų nuolatiniai atstovai Strasbūre veikia kaip pavaduotojai. MK vaidmuo ir funkcijos aprašytos ET statuto⁵ (toliau – Statutas) IV skyriuje. Pagal Statuto 14 straipsnį, kiekviena ET narė turi teisę į vieną atstovą MK ir kiekvienas atstovas turi po vieną balsą. Visos ES valstybės narės yra ET narės, todėl joms atstovaujama MK. MK ministrų lygmeniu posėdžiauja kartą per metus, o pavaduotojų lygmeniu – kas savaitę.

1.3. Numatomas Europos Tarybos Ministrų Komiteto sprendimas

Stambulo konvencijos 75 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad prie Konvencijos gali prisijungti ET valstybės narės, ET narėmis nesančios valstybės, kurios dalyvavo rengiant šią Konvenciją,

¹ 2023 m. birželio 1 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1075 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis ir viešuoju administravimu, OL L 143 I, 2023 6 2, p. 1–3.

² 2023 m. birželio 1 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1076 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su klausimais, susijusiais su teisminiu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negražinimo principu, OL L 143 I, 2023 6 2, p. 4–6.

³ Pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėtus Protokolus Nr. 21 ir 22.

⁴ Ratifikavimo padėtis 2025 m. birželio 13 d.: AT (2013 m.); BE (2016 m.); CY (2017 m.); DE (2017 m.); DK (2014 m.); IE (2019 m.); EL (2018 m.); ES (2014 m.); EE (2017 m.); FI (2015 m.); FR (2014 m.); HR (2018 m.); IT (2013 m.); LU (2018 m.); MT (2014 m.); NL (2015 m.); PL (2015 m.); PT (2013 m.); RO (2016 m.); SI (2015 m.); SV (2014 m.); LV (2024 m.).

⁵ Europos Tarybos statutas (ETS Nr. 001), [Visas sąrašas](#), [Sutarčių biuras](#).

ir ES. 76 straipsnio 1 dalyje taip pat numatyta, kad prie Konvencijos gali prisijungti ir ET narėmis nesančios valstybės, kurios nedalyvavo rengiant šią Konvenciją, jei MK jas oficialiai pakviečia prisijungti. Šiuo atžvilgiu MK, pasikonsultavęs su Stambulo konvencijos šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti bet kurią ET nare nesančią valstybę prisijungti prie Konvencijos dviejų trečdalių MK balsų daugumos sprendimu⁶ ir vienbalsiai priimtu Konvencijos šalių atstovų, turinčių teisę dalyvauti Komiteto darbe, sprendimu⁷.

2020 m. balandžio 22 d. MK nusprendė pakviesti Kazachstaną prisijungti prie Stambulo konvencijos. Remiantis sprendimu, šis kvietimas galiojo penkerius metus nuo jo priėmimo, t. y. iki 2025 m. balandžio 23 d.

2025 m. balandžio 3 d. raštu Kazachstanas paprašė pratęsti prisijungimo prie Konvencijos terminą dviem metams, kad galėtų užbaigti savo vidaus procesus. 2025 m. balandžio 7 d. raštu ET valstybės narės ir Stambulo konvencijos šalys buvo informuotos apie prašymą ir kad dėl to reikia naujo MK sprendimo. MK pranešėjų grupė teisinio bendradarbiavimo klausimais turėtų išnagrinėti prašymą 2025 m. rugsėjo 11 d. vyksiančiame posėdyje, o vėliau MK turėtų priimti sprendimą Kazachstano prisijungimo prie Stambulo konvencijos terminą pratęsti dviem metams, kaip paprašyta (toliau – numatomas sprendimas).

2. POZICIJA, KURIOS TURI BŪTI LAIKOMASI SĄJUNGOS VARDU

Siūloma pozicija, kurios ES vardu turi būti laikomasi 2025 m. rugsėjo mėn. vyksiančiame Ministrų Komiteto posėdyje, – pritarti Kazachstano prisijungimo prie Stambulo konvencijos termino pratęsimui dviem metams, kad Kazachstanas turėtų pakankamai laiko užbaigti savo vidaus procesus. Kazachstano prisijungimas būtų naudingas Sąjungai, nes Konvencijos plataus užmojo standartai, kuriais siekiama kovoti su smurtu prieš moteris ir smurtu šeimoje, būtų pradėti taikyti ir toje šalyje.

3. TEISINIS PAGRINDAS

3.1. Procedūrinis teisinis pagrindas

3.1.1. Principai

Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (SESV) 218 straipsnio 9 dalyje numatyti sprendimai, kuriais „nustatomos pozicijos, kurios Sąjungos vardu priimamos susitarimu įsteigtame organe, kai tam organui reikia priimti teisinę galią turinčius aktus, išskyrus aktus, papildančius arba pakeičiančius susitarimo institucinę struktūrą“.

SESV 218 straipsnio 9 dalis taikoma neatsižvelgiant į tai, ar Sąjunga yra organo narė arba susitarimo šalis⁸.

Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ apima aktus, turinčius teisinę galią pagal tarptautinės teisės normas, kuriomis reglamentuojamas aptariamas organas. Sąvoka „teisinę galią turintys aktai“ taip pat apima organizacinio pobūdžio aktus, kurie turi įtakos tam, kaip priimami sprendimai institucijoje, pavyzdžiui, jei sprendimų priėmimo įgaliojimus turintis organas priima naują šalį kaip narę.

⁶ Statuto 20 straipsnio d punktas.

⁷ Daugiau informacijos apie valstybių, kurios nėra Europos Tarybos valstybės narės ir kurios nedalyvavo rengiant Konvenciją, prisijungimo tvarką: [CETS 210. Europos Tarybos konvencija dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo. Prisijungimo tvarka.](#)

⁸ 2014 m. spalio 7 d. Teisingumo Teismo sprendimas Vokietija / Taryba, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 64 punktas.

3.1.2. *Taikymas aptariamuoju atveju*

MK yra organas, įsteigtas susitarimu, o būtent – Statutu. Sprendimas pratęsti Kazachstano prisijungimo prie Stambulo konvencijos terminą, kurį MK reikia priimti, yra teisinę galią turintis aktas. Prisijungimo prie Konvencijos termino pratęsimas prilygsta kvietimo atnaujinimui, nes pradinis kvietimas nustojo galioti 2025 m. balandžio 23 d. Jei terminas bus pratęstas ir jei Kazachstanas prisijungs prie Konvencijos per atnaujintą laikotarpį, bus užmegzti ES ir Kazachstano sutartiniai santykiai pagal Stambulo konvenciją. MK sprendimas taip pat gali turėti teisinį poveikį Sąjungai, nes Kazachstano prisijungimas turėtų įtakos tam, kaip sprendimai priimami Stambulo konvencijos šalių komitete. Numatomu aktu Susitarimo institucinė struktūra nepapildoma ir nekeičiama. Todėl siūlomo sprendimo procedūrinis teisinis pagrindas yra SESV 218 straipsnio 9 dalis.

3.2. **Materialinis teisinis pagrindas**

3.2.1. *Principai*

Sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas pirmiausia priklauso nuo numatomo akto, dėl kurio nustatoma pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu, tikslo ir turinio. Jeigu numatomu aktu siekiama dviejų tikslų arba jį sudaro dvi dalys ir jeigu vieną iš tų tikslų ar dalių galima laikyti pagrindiniu tikslu arba pagrindine dalimi, o kita dalis ar kiti tikslai yra tik papildomi, sprendimas pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį turi būti grindžiamas tik vienu materialiniu teisiniu pagrindu – tuo, kurio reikalauja pagrindinis ar svarbesnis tikslas arba dalis.

Atsižvelgiant į tai, kad numatomu aktu siekiama kelių tikslų arba jį sudaro kelios dalys, kurie (-ios) yra neatsiejamai susiję (-usios) ir nėra vienas (-a) iš jų nėra tik papildomas (-a), sprendimo pagal SESV 218 straipsnio 9 dalį materialinis teisinis pagrindas išimties tvarka turės apimti įvairius atitinkamus teisinius pagrindus.

3.2.2. *Taikymas aptariamuoju atveju*

Kalbant apie materialinį teisinį pagrindą, ES prisijungė prie Stambulo konvencijos dėl klausimų, kurie priklauso jos išimtinai kompetencijai, t. y. dėl klausimų, susijusių su Sąjungos institucijomis bei viešuoju administravimu⁹, ir dėl klausimų, susijusių su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu bei negrąžinimo principu¹⁰. ES prisijungimas prie Stambulo konvencijos buvo įformintas dviem atskirais Tarybos sprendimais, siekiant atsižvelgti į ypatingą Danijos ir Airijos padėtį SESV V antraštinės dalies atžvilgiu. Todėl sprendimas, kuriuo nustatoma pozicija, kurios turi būti laikomasi Sąjungos vardu Ministrų Komitete, turi būti įformintas dviem lygiagrečiais sprendimais, nes sutartiniai santykiai su Kazachstanu būtų nustatyti dėl visų Konvencijos aspektų. Šio sprendimo teisinis pagrindas susijęs su klausimais, susijusiais su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose

⁹ 2023 m. birželio 1 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1075 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis ir viešuoju administravimu, (OL L 143 I, 2023 6 2, p. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/1075/oj?eliuri=eli%3Adec%3A2023%3A1076%3Aoj&locale=lt>).

¹⁰ 2023 m. birželio 1 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1076 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su klausimais, susijusiais su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negrąžinimo principu, (OL L 143 I, 2023 6 2, p. 4, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/1076/oj?eliuri=eli%3Adec%3A2023%3A1076%3Aoj&locale=lt>).

bylose, prieglobsčiu ir negražinimo principu. Todėl siūlomo sprendimo materialinis teisinis pagrindas apima šias nuostatas: SESV 78 straipsnio 2 dalį, 82 straipsnio 2 dalį ir 84 straipsnį.

3.3. Išvada

Siūlomo sprendimo teisinis pagrindas turi būti SESV 78 straipsnio 2 dalis, 82 straipsnio 2 dalis ir 84 straipsnis kartu su 218 straipsnio 9 dalimi.

Pasiūlymas

TARYBOS SPRENDIMAS

dėl pozicijos, kurios Europos Sąjungos vardu turi būti laikomasi Europos Tarybos Ministrų komitete, dėl Kazachstano prisijungimo prie Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo termino pratęsimo, dėl klausimų, susijusių su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negrąžinimo principu

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 78 straipsnio 2 dalį, 82 straipsnio 2 dalį ir 84 straipsnį kartu su 218 straipsnio 9 dalimi,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) Sąjunga sudarė Europos Tarybos konvenciją dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo (toliau – Stambulo konvencija arba Konvencija) Tarybos sprendimu (ES) 2023/1075¹¹, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis ir viešuoju administravimu, ir Tarybos sprendimu (ES) 2023/1076¹², kiek tai susiję su klausimais, susijusiais su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negrąžinimo principu; Konvencija Sąjungoje įsigaliojo 2023 m. spalio 1 d. Šiuo metu yra 39 Konvencijos šalys, įskaitant ES ir 22 ES valstybes nares;
- (2) Europos Tarybos Ministrų Komitetas (toliau – Ministrų Komitetas) yra Europos Tarybos sprendimų priėmimo organas. Jį sudaro 46 Europos Tarybos valstybių narių užsienio reikalų ministrai, o jų nuolatiniai atstovai Strasbūre veikia kaip pavaduotojai. Ministrų Komiteto vaidmuo ir funkcijos aprašyti Europos Tarybos statuto¹³ IV skyriuje. Pagal Statuto 14 straipsnį, kiekviena Europos Tarybos narė turi teisę į vieną atstovą Ministrų Komitete ir kiekvienas atstovas turi po vieną balsą. Visos ES valstybės narės yra Europos Tarybos narės, todėl joms Ministrų Komitete atstovaujama;
- (3) pagal Stambulo konvencijos 76 straipsnio 1 dalį, Ministrų Komitetas, pasikonsultavęs su Stambulo konvencijos šalimis ir gavęs jų vieningą pritarimą, gali pakviesti Europos Tarybos nare nesančią valstybę prisijungti prie Stambulo konvencijos. Tokiam sprendimui priimti reikalinga Statuto 20 straipsnio d punkte nustatyta balsų dauguma

¹¹ 2023 m. birželio 1 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1075 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su Sąjungos institucijomis ir viešuoju administravimu, (OL L 143 I, 2023 6 2, p. 1, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/1075/oj?eliuri=eli%3Adec%3A2023%3A1076%3Aoj&locale=lt>).

¹² 2023 m. birželio 1 d. Tarybos sprendimas (ES) 2023/1076 dėl Europos Tarybos konvencijos dėl smurto prieš moteris ir smurto šeimoje prevencijos ir kovos su juo sudarymo Europos Sąjungos vardu, kiek tai susiję su klausimais, susijusiais su teisiniu bendradarbiavimu baudžiamosiose bylose, prieglobsčiu ir negrąžinimo principu, (OL L 143 I, 2023 6 2, p. 4, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2023/1076/oj?eliuri=eli%3Adec%3A2023%3A1076%3Aoj&locale=lt>).

¹³ [Europos Tarybos statutas \(ETS Nr. 001\)](#), [Visas sąrašas](#), [Sutarčių biuras](#).

(dviejų trečdalių Ministrų Komiteto balsų dauguma) ir vienbalsis Konvencijos šalių atstovų, turinčių teisę dalyvauti Ministrų Komiteto darbe, sprendimas;

- (4) Ministrų Komitetas 2020 m. balandžio 22 d. nusprendė pakviesti Kazachstaną prisijungti prie Stambulo konvencijos. Remiantis sprendimu, tas kvietimas galiojo penkerius metus nuo jo priėmimo, t. y. iki 2025 m. balandžio 23 d.;
- (5) 2025 m. balandžio 3 d. raštu Kazachstanas paprašė prisijungimo prie Stambulo konvencijos terminą pratęsti dvejiems metams, kad šalis galėtų užbaigti savo vidaus procesus;
- (6) tikimasi, kad 2025 m. rugsėjo mėn. vyksiančiame posėdyje Ministrų Komitetas priims sprendimą, kuriuo prisijungimo prie Stambulo konvencijos terminas Kazachstanui bus pratęstas dvejiems metams;
- (7) tikslinga nustatyti poziciją, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi Ministrų Komitete, nes Kazachstano prisijungimo prie Stambulo konvencijos termino pratęsimas gali turėti teisinį poveikį Sąjungai. Pratęsiant terminą atnaujinamas nustojęs galioti kvietimas Kazachstanui prisijungti, todėl tai gali reikšti Sąjungos ir Kazachstano sutartinių santykių užmezgimą pagal Stambulo konvenciją. Sprendimas taip pat gali turėti įtakos tam, kaip sprendimai priimami Stambulo konvencijos šalių komitete;
- (8) Kazachstano prisijungimas būtų naudingas Sąjungai, nes Konvencijos plataus užmojo standartai būtų pradėti taikyti ir toje šalyje. Todėl Sąjungos pozicija turėtų būti suteikti Kazachstanui dar dvejus metus vidaus procedūroms užbaigti;
- (9) kadangi Sąjunga nėra Europos Tarybos narė, o visos valstybės narės yra jos narės, Sąjungos poziciją turi pareikšti Sąjungos valstybės narės veikdamos kartu;
- (10) Airijai Tarybos sprendimas (ES) 2023/1076 nėra privalomas, todėl jį priimant šį sprendimą nedalyvauja;
- (11) pagal prie Europos Sąjungos sutarties ir Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo pridėto Protokolo Nr. 22 dėl Danijos pozicijos 1 ir 2 straipsnius, Danija nedalyvauja priimant šį sprendimą ir jis nėra jai privalomas ar taikomas,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Pozicija, kurios Sąjungos vardu turi būti laikomasi 2025 m. rugsėjo mėn. vyksiančiame Europos Tarybos Ministrų Komiteto posėdyje, – pritarti Kazachstano prisijungimo prie Stambulo konvencijos termino pratęsimui dvejiems metams.

2 straipsnis

1 straipsnyje nurodytą poziciją veikdamos kartu pareiškia Sąjungos valstybės narės, kurios yra Europos Tarybos Ministrų Komiteto narės.

3 straipsnis

Šis sprendimas įsigalioja jo priėmimo dieną.

Priimta Briuselyje

Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė